

Talousarvion 2022 tarkistaminen
5745/02.02.00.00/2022

Yhtymähallitus 26.09.2022 § 174

Lisätiedot	Talousjohtaja Ismo Rouvinen ismo.rouvinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4506
Päätösehdotus	Toimitusjohtaja Pirskanen Ilkka: Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle liitteiden mukaiset ja selostusosassa tarkennetut talousarviomuutokset.
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	<p>Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän talousarvio 2022 on hyväksytty yhtymävaltuuston kokouksessa joulukuussa 2021. Kuntayhtymää koskevan perussopimuksen 21 §:n mukaan kuntien yhteisessä omistajaohjauksessa yhtymähallitus neuvottelee kuntien kanssa kuntayhtymän taloudesta ja investointitarpeista. Tämä omistajaohjaukokous pidettiin marraskuun 2021 alussa.</p> <p>Omistajaohjausneuvotteluissa Siun sote esitti omistajakunnille rahoituksen vähimmäistarpeen, jonka turvin lakisääteisten palvelujen järjestäminen kansalaisille voidaan turvata. Koska omistajakuntien perussopimuksen 24 § mukaisesti kuntayhtymälle antama talousraami ja siten kuntayhtymän vuoden 2022 talousarvio poikkesivat kuntayhtymän esittämästä vähimmäistarpeesta, sisältyi talousarvion toteutumiseen merkittäviä taloudellisia riskejä. Omistajaohjausneuvotteluissa omistajille kerrottiin, ettei kansalaisten lakisääteisiä palveluita voida järjestää nykyistä oleellisesti pienemmällä henkilöstöllä. Todellisuudessa kuntayhtymä kärsii monilla osaamisalueilla henkilöstöpulasta. Edelleen omistajille kerrottiin, ettei toimitilojen vähentämisiä voida toteuttaa ilman palvelujen saavutettavuuden heikkenemistä. Ostopalvelujen osalta todettiin olevan merkittäviä hinnankorotuspaineita, koska esim. henkilöstömitoitusten lakisääteinen nosto koskee myös ostopalvelujen tuottajia.</p> <p>Talousarviota valmisteltaessa tiedettiin, että vuodesta 2022 tulee erittäin tavoitteellinen edellisten vuosien kaltaisesti. Omistajaohjauksen määrittämä 3,0 % maksuosuuksien kasvu poikkesi kuntayhtymän ilmoittamasta kasvutarpeesta 1,8 %-yksikköä (11,4 milj. euroa), mikä tarkoitti vastaavan suuruisia sopeuttamistoimenpiteitä. Kuntayhtymän määrittämä kasvutarve sisälsi ainoastaan lakisääteiset muutokset ja tarkoituksena oli, että inflaation vaikutus saadaan katettua omaa toimintaa kehittämällä vuoden 2022 aikana.</p>

Vuosi 2021 toteutui toimintakulujen osalta aikaisemmista vuosista poikkeavan kasvun takia peräti 6,9 % edellisvuotta suurempana, kun neljän ensimmäisen vuoden keskimääräinen kasvu oli 0,7 % paikkeilla ilman koronaepidemiasta aiheutuneita kustannuksia. Kuluvana vuonna toimintakulujen kehitys on jatkunut edellisvuoden tapaan aiempaa korkeammalla tasolla, joten kuntayhtymässä on parhaillaan toteutuksessa osa tuottavuusohjelmassa esitetyistä toimenpiteistä.

Talouden toteutuminen toisen vuosikolmanneksen jälkeen näyttää siltä, että kuluvan vuoden taloustavoitteen saavuttaminen on erittäin epätodennäköistä. Tuottavuusohjelman toimenpiteet eivät ole ainakaan vielä kääntäneet talouden toteumaa toivottuun suuntaan. Toisen osavuositarkastuksen yhteydessä on eritelty tarkemmin kuluvan vuoden talouden toteumaa.

Kuntayhtymän kuluvan vuoden alkuperäinen talousarvio pitää sisällään talousarvion mukaisen em. omistajakunnille kohdentuvan ylimääräisen 16,7 milj. euron maksuerän vuoden 2021 tilinpäätöksessä olevan kumulatiivisen alijäämän kattamiseksi. Kumulatiivinen alijäämä tarkentui kuitenkin 2021 tilinpäätöksessä 17,1 milj. euroon. Jäsenkunnat ovat varautuneet omissa kirjanpidoissaan talousarvion mukaiseen kumulatiivisen alijäämän kattamiseen, joten tämä vajaan 0,4 milj. euron erotus pitää huomioida vuoden 2022 talousarvion tarkistamisessa. Talousarviossa oleva 16,7 milj. euron alijäämä jakautuu emokuntayhtymän 16,2 milj. euroon ja Pelastuslaitoksen 0,5 milj. euroon.

Elokuun taloustietojen perusteella kuntayhtymän talous olisi muodostumassa ilman tätä ylimääräistä tuloerää noin 32,7 milj. euroa alijäämäiseksi, josta emokuntayhtymän osuus on 31,9 milj. euroa ja Pelastuslaitoksen osuus 0,8 milj. euroa. Kun tähän lisätään vanha kumulatiivinen alijäämä (17,1 milj. euroa), johon omistajakunnat ovat varautuneet, olisi katettava määrä nousmassa 49,8 milj. euroon. Palkkaharmonisointiin liittyvä valmistelu on tässä vaiheessa kesken ja sen mahdollisia vaikutuksia ei ole huomioitu kuntayhtymän ennusteessa. Tässä vaiheessa lisäksi oletetaan, että valtiolta tulevat korona-avustukset ja hyvinvointialueen kautta maksettava ict-hanke tulevat lisäämään toimintatuottoja ko. kuluerien verran.

Tuloslaskelmien päivityksen lisäksi on päivitettävä myös yhtymävaltuuston kesäkuun kokouksessaan hyväksymistä strategisista mittareista tilikauden yli-/alijäämän tavoite. Nyt tehtävien talousarviomuutosten myötä, joka sisältää omistajakuntien katettavaa alijäämien kattamista 49,8 milj. euroa, kuntayhtymä tavoittelee 16,7 milj. euron ylijäämän sijaan 17,1 milj. euron ylijäämäistä tulosta, jolla on tarkoitus kattaa vuoden 2021 tilinpäätöksessä oleva kumulatiivinen alijäämä. Toimialueiden tuloslaskelmien päivitykset tehdään tarvittavilta osin virkakoneiston valmisteluna ta-kirjan ohjeistuksen mukaan.

Talousarviomuutoksina esitetään toimintatuottoihin 37,2 milj. euron muutosta. Suurimmat muutokset ovat: myyntituotot jäsenkunnilta kasvavat 32,7 milj. euroa alijäämäennusteen perusteella, Pelastuslaitoksen varallaoloriidan aiheuttamat takautuvat kustannukset 4,6 milj. euroa,

maksutuottojen 5,3 milj. euron alenema talousarvioon verrattuna, valtion ict-hankeeseen myöntämän määrärahan 7,2 milj. euron alenema sekä arvio valtion takautuvasti maksamista koronatuista 10,8 milj. euroa.

Toimintamenoihin puolestaan esitetään 37,3 milj. euron muutosta, josta palvelujen ostojen ylityspaineet 35,6 milj. euroa ovat merkittävin erä. Palvelujen ostojen tarkistettu talousarvio on edellisen vuoden tasolla, joten palvelujen oston näkökulmasta kuluvan vuoden alkuperäinen talousarvio on liian tavoitteellinen. Tilikauden ylijäämätavoitetta esitetään tarkistettavaksi reilut 0,3 milj. euroa, jonka jälkeen kuluvan vuoden talousarvio olisi vuoden 2021 tilinpäätöksessä olevan kumulatiivisen alijäämän suuruinen.

Asian liitteinä ovat kuntayhtymän ja emokuntayhtymän tuloslaskelmat, kuntayhtymän rahoituslaskelma sekä taloudellisen tavoitteen osalta päivitetty strateginen mittaristo.